

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2009

Groesbeek Cranenburgsestraat

Aanvullende notitie in het kader van de Flora- en faunawet
J. van Suijlekom, 9 november 2009.

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen	3
2 Wet- en regelgeving	4
2.1 Flora- en faunawet	4
2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)	5
2.3 Ecologische Hoofdstructuur	5
3 Resultaten van het veldonderzoek	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	7
4 Conclusies en aanbevelingen	7
4.1 Onderzoeksgebied	7
4.2 Het plangebied	9
Bijlage 1: Conclusies en aanbevelingen quickscan d.d. 14-11-2008	10

Impressie van het
onderzoeksgebied
noordwestelijke richting.
Foto: Buro Maerlant
20-08-2009.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Pouderoyen heeft Buro Maerlant een aanvullende ecologische quickscan uitgevoerd in het plangebied Groesbeek Cranenburgsestraat. Aanleiding voor het onderzoek is de betrekking van een klein perceel bij de ontwikkeling van het gehele plangebied (figuur 1). Eind 2008 is het plangebied al reeds onderzocht (Buro Maerlant d.d. 6 november 2008). Uit het veldonderzoek blijkt deze quickscan nog steeds actueel.

1.2 Methode / doel

De aanvullende ecologische quickscan bestaat uit een veldonderzoek. Tijdens het veldonderzoek werd het plangebied zelf en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van diersporen zoals uitwerpselen, krap- en graafsporen, en is de vegetatie bekeken. Tevens werden waarnemingen van aanwezige diersoorten gedaan. Op basis van *expert-judgement* werd een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten. Dit werd afgewogen tegen de toekomstige ontwikkelingen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Flora- en faunawet.

Daar al reeds in 2008 onderzoek is uitgevoerd wordt afgezien van de uitvoer van een aanvullend bureauonderzoek. Het veldonderzoek bleek voldoende uitsluitsel te geven over de eventuele aanwezigheid van beschermde soorten.

Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied (rood) met daarin het perceel dat er bij betrokken wordt (blauw): het onderzoeksgebied.

Het plangebied is in het noordwestelijke deel al reeds bebouwd.
Ondergrond: Google Earth.

1.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied en de toekomstige ingrepen

Het onderzoeksgebied ligt ten oosten van de kern van Groesbeek aan de Heikantweg (figuur 1). Het huidige terrein omvat enkele dubellaags huurwoningen met bijbehorende tuinen. Men is voornemens dit deel te betrekken bij het plangebied Cranenburgsestraat, waarbij de huidige woningen worden gesloopt en aanwezige groenelementen worden verwijderd voor de bouw van nieuwe woningen.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op de bescherming van in het wild voorkomende plant- en diersoorten. Deze bescherming heeft als doel het voortbestaan van soorten (géén individuen) te waarborgen. Het veroorzaken van schade aan planten en dieren is in principe verboden, tenzij men hier uitdrukkelijke toestemming voor heeft (nee, tenzij principe). De verbodsbepalingen gelden voor circa 500 plant- en diersoorten.

Verbodsbepalingen

De volgende verbodsbepalingen (tabel 1) in de Flora - en faunawet zijn voor dit onderzoek relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het verbod om planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het verbod om dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het verbod om dieren opzettelijk te verontrusten.
11	Het verbod om nesten, holen, of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	Het verbod om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het verbod planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheems of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren, ten vervoer aan te bieden of af te leveren.

Tabel 1
Beknopte weergave verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 13 uit de Flora- en Faunawet

Zorgplicht

In artikel 2 van de Flora- en faunawet wordt verwacht, dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving. Het kan worden gezien als een fatsoenseis.

2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

In 2005 heeft de minister van LNV door middel van een AMvB de regels vereenvoudigd door wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig behoud of beheer geldt in een aantal gevallen een vrijstelling op de verbodsbepalingen. De zorgplicht blijft echter van kracht. Er zijn drie categorieën of tabellen van beschermde soorten opgesteld (zie tabel 2):

Tabel 2
Beschermingsre-
gimes 1 t/m 3
AMvB artikel 75
van de Flora- en
faunawet

Categorie	Omschrijving
1	In deze categorie zijn algemeen voorkomende beschermde soorten opgenomen. Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt voor deze soorten op voorhand een vrijstelling van artikel 8 t/m 12. Dit is zonder verdere eisen (lichte toets). Voor andere activiteiten dient een ontheffing te worden aangevraagd.
2	Hier onder vallen minder algemene, niet bedreigde soorten. Indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig. In de andere gevallen is een ontheffing nodig. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient men aan te tonen, dat er geen inbreuk wordt gedaan op de gunstige instandhouding van de soort.
3	Tabel 3-soorten zijn strikt beschermd. Dit zijn soorten uit bijlage IV van de Habitatrictlijn en bedreigde soorten die bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen. Alle vogelsoorten vallen hier ook onder. Voor broedende vogels wordt in principe nooit ontheffing verleend, omdat werkzaamheden buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd. Voor ruimtelijke ontwikkeling is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verkregen als wordt aangetoond, dat geen alternatieven voor handen zijn en wezenlijk negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Van de initiatiefnemer wordt gevraagd schade zoveel mogelijk te beperken(mitigatie) en dienen veelal alternatieven te worden geboden(compensatie). Door een effectbeoordeling via een uitgebreide toets en een compensatieplan kan onder voorwaarden een ontheffing worden verkregen. Indien sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik dient men te werken met een goedgekeurde gedragscode. Indien men deze niet zelf op heeft gesteld, is het mogelijk gebruik te maken van reeds bestaande gedragscodes. Als geen gedragscode voor handen is dient een ontheffing te worden aangevraagd. Voor overige activiteiten is altijd een ontheffing nodig, waarbij bovengenoemde criteria gelden.

Indien alleen tabel-1 soorten worden aangetroffen volstaat voor ruimtelijke ontwikkeling een

quickscan (lichte toets). Wanneer tabel 2 of 3- soorten worden aangetroffen of worden verwacht kan afhankelijk van toekomstige ingrepen en de soort aanvullende toetsing nodig zijn (uitgebreide toets). Doorgaans is daarvoor intensiever onderzoek nodig in het geschikte jaargetijde.

Recent is het ontheffingsbeleid van LNV veranderd, waardoor bij **aantoonbaar** voldoende mitigatie en compensatie voor strikt beschermde soorten niet altijd meer een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Ontheffingen voor Habitatrichtlijnsoorten worden vrijwel niet meer verleend. In het advies wordt met dit beleid rekening gehouden.

3 Resultaten van het veldonderzoek

3.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd op 16 september 2009 door J. van Suijlekom. Het onderzoeksgebied bestond uit een terrein met woningen en achtertuinen / verruigde zone.

Ecotopen

Het plangebied bestaat uit de volgende ecotopen:

- Woningen met platdak en spouwmuren met aan alle zijden op regelmatige afstand open stootvoegen.
- Tuin / plaats met houten enkelwandige schuurtjes en sierbeplantingen.
- Groenstrook / verwilderde achtertuin met relatief jonge fruitbomen (appel en kers), naaldbomen (sparren, niet gedetermineerd), thuja, zomereik, ruwe berk en struiken zoals Amerikaanse vogelkers, liguster, eenstijlige meidoorn en gewone vlier. Open stukken waren begroeid met overwegend rood zwenkgras, kroppaar en gewone braam.

3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Planten

Er werden geen door de Flora- en faunawet beschermde plantensoorten aangetroffen. Dit zijn kritische soorten waarvoor geschikte habitat ontbrak.

Zoogdieren algemeen

Tijdens het veldbezoek werd op sporen van konijn na, geen sporen aangetroffen van strikter beschermde zoogdieren. Het plangebied is voor strikter beschermde soorten geen leefgebied. Sporen werden dan ook niet aangetroffen.

Vleermuizen

De woningen zijn door de aanwezigheid van spouwmuren met open stootvoegen en trespavegelbekleding beoordeeld als toegankelijk en geschikt voor vleermuizen. Het is niet uitgesloten, dat verblijfplaatsen aanwezig zijn van gebouwbewonende soorten zoals gewone dwerg-

vleermuis en laatvlieger. Sporen, zoals uitwerpselen en urinestrepen, werden niet aangetroffen. Onduidelijk is in hoeverre daadwerkelijk vleermuizen aanwezig zijn. Alleen door gericht onderzoek tussen zonsondergang en zonsopkomst in het voorjaar tot het najaar kan hierover uitsluitel gegeven worden.

Vogels

In het plangebied werden tijdens het veldonderzoek algemene vogels waargenomen zoals houtduif, vink, merel, koolmees en pimpelmees.

Strikter beschermde vogelsoorten, waarvan nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus (aanwezigheid) en gierzwaluw (sporen) zijn niet in het plangebied waargenomen. De bebouwing is ook niet bijzonder geschikt en toegankelijk voor deze soorten.

Amfibieën en vissen

In het plangebied ontbreekt water, zodat effecten op voorhand uitgesloten zijn.

Overige soortgroepen

Voor de overige door de Flora- en faunawet beschermde soortgroepen ontbreekt geschikt leefgebied.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Onderzoeksgebied

Conclusies

Beschermde soorten

Uit het onderzoek blijkt het onderzoeksgebied potentieel van betekenis voor gebouwbewonende vleermuizen en algemene niet jaarrond beschermde broedvogels.

Uit visuele inspectie van de te slopen bebouwing blijkt deze toegankelijk en geschikt voor vleermuizen. Er was sprake van een toegankelijke spouwmuren en trespa gevelbekledingen. Dergelijke ruimten worden door gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger veelvuldig gebruikt. Er bleken echter geen sporen aanwezig te zijn, zodat in principe géén grote groepen dieren worden verwacht. De afwezigheid van sporen is niet altijd een indicatie voor de feitelijke afwezigheid van vleermuizen, zodat niet uitgesloten is dat vleermuizen van het pand gebruik maken. Vleermuizen zijn strikt beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Habitatrichtlijn, zodat zekerheid nodig is over de aanwezigheid en functie van het gebouw voor eventueel aanwezige dieren.

Invloed van de ontwikkelingen op eventueel aanwezige vleermuizen

Vooruitlopend op de vaststelling van de aanwezigheid van vleermuizen kan worden gesteld, dat op basis van de aard van het plangebied en de toekomstige ontwikkelingen (nieuwbouw

met groene opzet) ook in de toekomst mogelijkheden blijven bestaan voor vleermuizen en mits goed onderbouwd (worst case) voldoende rekening gehouden kan worden met eventueel aanwezige vleermuizen en effecten van de ontwikkelingen naar verwachting klein zullen zijn. Indien tijdens het vervolgonderzoek vleermuizen worden aangetroffen, worden in een ecologisch protocol mitigerende maatregelen voorgesteld, zodat kan worden gewerkt volgens de Flora- en faunawet en eventuele tijdelijke effecten aantoonbaar worden gemitigeerd.

Mitigerende maatregelen

Indien vleermuizen worden aangetroffen zullen de onderstaande mitigerende maatregelen op detailniveau dienen te worden uitgewerkt. De precieze invulling is afhankelijk van de waargenomen soorten /soort aantallen en de functie van de bebouwing én de planning van de bouwwerkzaamheden:

Het bieden van een alternatief:

Plaatsing van nestkasten ter overbrugging van de periode van sloop tot realisatie nieuwe bebouwing. Het toegankelijk maken van de toekomstige bebouwing (open laten van stootvoegen) voor vleermuizen op strategische plekken. Dit kunnen bijvoorbeeld enkele eindwoningen zijn, óf woningen in de buurt van het onderzoeksgebied.

Voorkomen dat vleermuizen slachtoffer worden bij de sloop:

Spouwmuren voorzien van plastic flappen, waarbij vleermuizen uit kunnen vliegen, maar niet terug kunnen. Enkele dagen hierna is sloop van de bebouwing mogelijk, óf wordt deze ongeschikt gemaakt door het gebouw alvast te strippen, waarbij de spouwmuren worden voorzien van openingen (op de plaats van kozijnen, is het voldoende deze te verwijderen). De periode waarin dit gebeurt is afhankelijk van de resultaten van het vervolgonderzoek. Deze methode wordt echter altijd buiten de kraamperiode (circa half mei- half juli) en buiten de winterperiode toegepast.

Aanbevelingen

Vleermuizen

Op basis van deze ecologische quickscan wordt aanbevolen nader onderzoek uit te voeren naar vleermuizen met een batdetector conform het protocol van de Gegevensautoriteit Natuur. Dit onderzoek dient minimaal te bestaan uit twee veldbezoeken in de periode juni-half juli en twee bezoeken in de periode half augustus – half september. Tussen de veldbezoeken dient conform het protocol een minimale tussenpose van veertien dagen te zitten.

Indien vleermuizen worden aangetroffen, wordt een ecologisch protocol opgesteld met daarin bij de conclusies aangegeven mitigerende maatregelen uitgewerkt. Op de bouwplaats dient een exemplaar van dit protocol én het nader onderzoek aanwezig te zijn.

Overige soorten

Het is nooit uitgesloten dat broedende vogels in het onderzoeksgebied aanwezig zijn. Daarom wordt aanbevolen sloop en kap buiten het broedseizoen uit te voeren. Dit is voor de meeste soorten de periode maart tot augustus. Inspectie van het onderzoeksgebied voorafgaande

aan de sloop is eventueel ook mogelijk. Het verstoren van broedende vogels is echter conform de Flora- en faunawet niet toegestaan.

4.2 Het plangebied

Uit het veldonderzoek blijkt het onderzoek van november 2008 nog actueel te zijn. De conclusies en aanbevelingen uit dit rapport (zie bijlage 1) blijven voor het overige deel van het plangebied dan ook gehandhaafd.

Bijlage 2: conclusies en aanbevelingen quickscan d.d. 6-11-2008

Conclusies

Het plangebied heeft enige betekenis voor algemene broedvogels en voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren. Voor door de Flora- en faunawet strikt beschermde soorten ontbreekt geschikt leefgebied, dit zijn vaak kritische soorten. Op strict beschermde soorten zoals vleermuizen hebben de ontwikkelingen géén invloed.

Aanbevelingen

Op basis van deze quickscan wordt aanbevolen ruigten voorafgaande aan grondwerkzaamheden kort te maaien, zodat eventueel aanwezige (zoog)dieren het plangebied uit eigen beweging kunnen verlaten.

Voor alle soortgroepen geldt de zorgplicht, waarbij wordt verwacht, dat men voorzichtig omgaat met planten en dieren in het algemeen.

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 18091206

Groesbeek Cranenburgsestraat

Aanvullende notitie Flora- en faunawet